

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ “КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО”
ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

**Кафедра системного програмування і спеціалізованих комп’ютерних
систем**

Лабораторна робота №6

з дисципліни “Алгоритми та методи обчислень”

Тема: “ ЧИСЕЛЬНІ МЕТОДИ РОЗВ’ЯЗАННЯ ЗАДАЧІ КОШІ”

Варіант 4

Виконала: студентка III курсу

КВ-72 Дорош Карина

Перевірів: Зорін Ю. М.

Київ 2019

Постановка задачі

1. Для ДР з відповідного варіанта скориставшись однокроковим методом Рунге-Кутта 4-го порядку точності отримати значення інтегральної кривої в точці b з похибкою не гірше за $O(10^2)$. У якості початкового кроку взяти величину $h = (b - a)/10$. Якщо цей крок не дозволяє одержати розв'язок зазначеної точності, необхідно зменшувати його.

2. Для похибки ϵ , отриманої в п.1, методом подвійного перерахунку визначити крок, що забезпечує ту саму точність, і порівняти його із кроком п.1. За початковий крок взяти величину кореня r -ого степеня з ϵ , де r - порядок точності методу.

3. Побудувати таблицю значень інтегральної кривої, скориставшись методом Рунге-Кутта 4-го порядку точності на сітці з кроком $h = (b - a)/10$.

4. Звіт повинен містити вихідний текст програми, таблицю із результатами та висновки.

№	ДР	Точний розв'язок	ПУ	$[a, b]$
4	$y'' + 3y' + y - 9\cos(x) + 2 = 0$	$y = 3\sin x - 2$	$y(0) = -2, y'(0) = 3$	$[0, \frac{\pi}{2}]$

Код програми

main.cpp

```
#include "header.h"

int main() {
    double h = (b - a) / 10;
    cout << "Differential equation: y'' + 3*y' + y - 9 * cos(x) + 2 = 0" << endl <<
endl;
    double eps = 1e-2;
    double delta = 0;
    CurveValue(&h, eps, &delta);
    cout << "Delta " << delta << " for Runge-Kutta " << Runge(h) << " with h: " << h;
    cout << "\n\nH with the same error = " << DoubleConversionMethod(delta) << endl;
    h = (b - a) / 10;
    cout << "\nTable of values of the integral curve: " << endl;
    cout << "\t\t X\t\t Y\n";
    for (double x = a; x <= b; x += h) {
        cout << setprecision(4) << x << "\t" << setprecision(6) << Runge(h, x) <<
endl;
    }
    return 0;
}
```

functions.cpp

```
#include "header.h"

double ExactSolution(double x) {
    return 3 * sin(x) - 2;
}

double SecondDerivative(double x, double y, double y1) {
    return (-3) * y1 - y + 9 * cos(x) - 2;
};

double FirstDerivative(double x, double y, double y1) {
    return y1;
}

double Runge(double h) {
    double y = -2.0;
    double derivative0 = 3.0;
    double k1 = 0, k2 = 0, k3 = 0, k4 = 0, l1 = 0, l2 = 0, l3 = 0, l4 = 0;
    for (double x = a; x < b; x += h) {
        k1 = h * SecondDerivative(x, y, derivative0);
        l1 = h * FirstDerivative(x, y, derivative0);
        k2 = h * SecondDerivative(x + h / 2.0, y + l1 / 2.0, derivative0 + k1 / 2.0);
        l2 = h * FirstDerivative(x + h / 2.0, y + l1 / 2.0, derivative0 + k1 / 2.0);

        k3 = h * SecondDerivative(x + h / 2.0, y + l2 / 2.0, derivative0 + k2 / 2.0);
        l3 = h * FirstDerivative(x + h / 2.0, y + l2 / 2.0, derivative0 + k2 / 2.0);

        k4 = h * SecondDerivative(x + h, y + l3, derivative0 + k3);
        l4 = h * FirstDerivative(x + h, y + l3, derivative0 + k3);
        y = y + 1 / 6.0 * (l1 + 2 * l2 + 2 * l3 + l4);
        derivative0 = derivative0 + 1 / 6.0 * (k1 + 2 * k2 + 2 * k3 + k4);
    }
    return y;
}
```

```

}

void CurveValue(double* h, double eps, double *delta) {
    double exact = ExactSolution(b);
    *delta = fabs(exact - Runge(*h));
    while (*delta > eps) {
        *h /= 2;
        *delta = fabs(exact - Runge(*h));
    }
}

double DoubleConversionMethod(double eps) {
    double h = sqrt(sqrt(eps));
    double r = 4.0;
    double yh = Runge(h);
    h /= 2;
    double yh2 = Runge(h);
    while (fabs(yh - yh2) / (pow(2, r) - 1) > eps) {
        yh = yh2;
        h /= 2;
        yh2 = Runge(h);
    }
    return h;
}

double Runge(double h, double end) {
    double y = -2.0;
    double derivative0 = 3.0;
    double k1 = 0, k2 = 0, k3 = 0, k4 = 0, l1 = 0, l2 = 0, l3 = 0, l4 = 0;
    for (double x = a; x < end; x += h) {
        k1 = h * SecondDerivative(x, y, derivative0);
        l1 = h * FirstDerivative(x, y, derivative0);
        k2 = h * SecondDerivative(x + h / 2.0, y + l1 / 2.0, derivative0 + k1 / 2.0);
        l2 = h * FirstDerivative(x + h / 2.0, y + l1 / 2.0, derivative0 + k1 / 2.0);

        k3 = h * SecondDerivative(x + h / 2.0, y + l2 / 2.0, derivative0 + k2 / 2.0);
        l3 = h * FirstDerivative(x + h / 2.0, y + l2 / 2.0, derivative0 + k2 / 2.0);

        k4 = h * SecondDerivative(x + h, y + l3, derivative0 + k3);
        l4 = h * FirstDerivative(x + h, y + l3, derivative0 + k3);
        y = y + 1 / 6.0 * (l1 + 2 * l2 + 2 * l3 + l4);
        derivative0 = derivative0 + 1 / 6.0 * (k1 + 2 * k2 + 2 * k3 + k4);
    }
    return y;
}

```

header.h

```

#include<iostream>
#include<cmath>
#include <iomanip>

#define a 0
#define M_PI 3.14159265358979323846
#define b M_PI/2

using namespace std;

```

```

double ExactSolution(double x);
double SecondDerivative(double x, double y, double first_derative);
double FirstDerivative(double x, double y, double y1);
double Runge(double h);
double DoubleConversionMethod(double eps);
double Runge(double h, double end);
void CurveValue(double* h, double eps, double*delta);

```

Вивід програми

```

Microsoft Visual Studio Debug Console

Differential equation:  $y'' + 3y' + y - 9 \cos(x) + 2 = 0$ 

Delta 4.20233e-05 for Runge-Kutta 1.00004 with h: 0.15708

H with the same error = 0.0402571

Table of values of the integral curve:
  X      Y
0      -2
0.1571  -1.53067
0.3142  -1.07291
0.4712  -0.637976
0.6283  -0.236585
0.7854  0.121383
0.9425  0.427113
1.1      0.67308
1.257    0.853225
1.414    0.963115
1.571    1.00004

C:\Users\vsemn\source\repos\AMO_LAB6_KARYNA_DORORSH\x64\Debug\AMO_LAB6_KARYNA_DORORSH.exe
de 0.

```